

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 2Cdo/166/2018  
Identifikačné číslo spisu: 6112228165  
Dátum vydania rozhodnutia: 30.04.2019  
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6112228165.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu U. Q., bývajúceho v W., právne zastúpeného JUDr. Jozefom Švarcom, advokátom, so sídlom Advokátskej kancelárie v Banskej Bystrici, Horná č. 41, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štúrova č. 2, v konaní o náhradu majetkovej škody s príslušenstvom a nemajetkovej ujmy vo výške 33 000 €, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 14 C 351/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. júna 2017 sp. zn. 17 Co 641/2015, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Žalobca sa podanou žalobou doručenu dňa 14. novembra 2012 Okresnému súdu Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) domáhal priznania náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., pozostávajúcu z nárokov: 11 926 € ako odchodného za výsluhu rokov od 1. decembra 1990 do 9. septembra 2010, teda do právoplatného rozhodnutia oslobodzujúceho rozsudku so započítaním dvojročnej základnej vojenskej služby, ktoré mu nebolo zaplatené, sumy 6 300 € ako zaplatenie rozdielu medzi služobným príjmom od prepustenia z policajného zboru, teda od 7. augusta 2009 do právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku a priznaným výsluhovým dôchodkom, sumy 1 171,24 €, ktorá predstavovala trovy obhajoby v trestnom konaní a nemajetkovej ujmy s poukazom na zákonné kritériá uvedené v § 17 ods. 3 vo výške 33 000 €. V návrhu uviedol, že uznesením MV SR sekcia kontroly a inšpekčnej služby Banská Bystrica pod C. zo dňa 9. júna 2009 bolo začaté trestné stíhanie a bolo voči nemu vznesené obvinenie pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona na skutkovom základe, že dňa 2. februára 2009 o 11.30 hod. na U. ulici v W. počas výkonu služby po preverení škodovej udalosti v súvislosti so zrážkou vozidla C., ktoré viedol Q. P. s vozidlom H, ktoré viedol P. Q.. Q. P. ako osobe, ktorá zapríčinila škodovú udalosť oznámil, že sa dopustil dopravného priestupku. Žalobca od menovaného žiadal zaplatiť pokutu vo výške 250 €, ktorú aj menovaný zaplatil, nedal mu však žiadne potvrdenie o zaplatení pokuty a do služobných pomôcok vykázal len uloženie blokovvej pokuty 96 €. Ako následok začatého trestného stíhania a vznesenia obvinenia bol dňa 7. augusta 2009 vydaný personálny rozkaz ministra vnútra Slovenskej

republiky č. 334 o prepustení zo služobného pomeru príslušníka PZ. Personálnym rozkazom bol podľa § 192 ods. 1 písm. e/ zákona č. 73/1998 Z.z. prepustený zo služobného pomeru príslušníka PZ v stálej štátnej službe vo funkcii starší referent oddelenia výkonu služby ODI OR PZ Banská Bystrica. Dňa 20. novembra 2009 podal prokurátor Vojenskej obvodovej prokuratúry v Banskej Bystrici E. obžalobu pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa. Okresný súd trestným rozkazom zo dňa 27. novembra 2009 sp. zn. 1T/115/2009 uznal žalobcu za vinného a uložil mu peňažný trest vo výške 1 000 € s náhradným trestom odňatia slobody vo výmere šesť mesiacov a trest zákazu činnosti v trvaní päť rokov. Proti uvedenému rozhodnutiu podal žalobca odpor, na základe čoho bol trestný rozkaz zrušený a rozsudkom okresného súdu zo dňa 8. júla 2010 č. k. 1T/115/2009 bol spod obžaloby v celom rozsahu oslobodený.

2. Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 26. mája 2015 č. k. 14 C 351/2012-189 uložil žalovanej z titulu majetkovej škody s príslušenstvom a nemajetkovej ujmy povinnosť zaplatiť žalobcovi odchodné vo výške 10 602,18 €, sumu 6 300 € ako rozdiel medzi služobným príjmom od prepustenia od 7.8.2009 do 9.9.2010 a výsluhovým dôchodkom, trovy obhajoby 1 171,24 € a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5 890 €, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (prvý výrok), v prevyšujúcej časti návrh zamietol (druhý výrok); o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania (tretí výrok). Súd prvej inštancie mal za to, že hlavnou príčinou, pre ktorú škoda vznikla, je začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia, v dôsledku čoho došlo aj k prepusteniu žalobcu zo služobného pomeru; škoda mu teda vznikla na odchodnom k rozdielu medzi služobným príjmom od jeho prepustenia a priznaným výsluhovým dôchodkom a zároveň mu vznikli aj trovy obhajoby. Okresný súd priznal žalobcovi náhradu škody vo výške odchodného, ktoré by mu prislúchalo v sume 10 602,18 €, pričom vychádzal z výpočtu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktoré uviedlo, že v prípade, že by služobný pomer skončil dňa 9. septembra 2010 trval by 21 rokov a 286 dní a výška odchodného by v súlade s § 33 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z.z. predstavovala deväťnásobok základu podľa § 60 a teda 9 x 1 178,02, t. j. 10 602,18 €, ktorá bola určená ako priemerný mesačný služobný plat podľa § 60 ods. 1 a 3 zákona č. 328/2002 Z.z. Ďalší nárok, ktorý si žalobca uplatnil bola suma 6 300 €, ktorú vyčíslil ako rozdiel medzi služobným príjmom od prepustenia a priznaným výsluhovým dôchodkom. Žalobca v konaní preukázal opodstatnenosť tohto nároku, a teda za uvedené obdobie mu súd prvej inštancie priznal náhradu škody v plnej uplatnenej výške. Ďalším nárokom boli vynaložené trovy obhajoby, ktoré podľa predloženej faktúry žalobca uhradil, a to vo výške 1 171,24 €. Okresný súd mal za to, že uvedené úkony v zmysle faktúry boli vykonané tak, ako to vyplýva z trestného spisu a preto mu ich priznal takisto v celej uplatnenej výške. Následne súd prvej inštancie, keďže nepovažoval za postačujúcu len morálnu satisfakciu, priznal žalobcovi aj nemajetkovú ujmu vo výške 5 890 €, pričom uvedenú náhradu nemajetkovej ujmy určil ako 5 násobok jeho priemerného mesačného služobného platu, ktorý bol stanovený pre výpočet odchodného (1 178,02 € mesačne). Uvedenú náhradu súd prvej inštancie považoval za primeranú vzhľadom na osobu žalobcu, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žil, žije a pracuje, vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy, okolnosti, za ktorých k nej došlo, následky, ktoré to spôsobilo v jeho súkromnom živote i spoločenskom živote a hlavne závažnosť následkov v jeho spoločenskom uplatnení. Následne uviedol, že keďže súvislosť medzi zlým zdravotným stavom, úmrtím manželky a vzniknutou škodou v konaní žalobca nepreukázal, okresný súd mu nepriznal celú výšku ním požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu aj žalovanej rozsudkom z 28. júna 2017 sp. zn. 17 Co 641/2015 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil tak, že ho podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny sčasti potvrdil a sčasti v zmysle § 388 CSP zmenil z nasledovných dôvodov: Odvolací súd (zhodne s názorom súdu prvej inštancie) mal za to, že ak trestné stíhanie neskončilo právoplatným odsúdením žalobcu, ale jeho oslobodením spod obžaloby, je príčinou vzniku časti uplatňovanej škody vznesenie obvinenia voči žalobcovi, na základe ktorého sa voči nemu viedlo trestné konanie; potom škodu vo výške 1 171,24 €, predstavujúcu vynaloženie finančných prostriedkov na úhradu trov obhajoby v trestnom konaní, skončenom právoplatným oslobodením žalobcu spod obžaloby, okresný súd priznal žalobcovi správne. Okresný súd tiež podľa odvolacieho súdu správne priznal náhradu škody, spočívajúcu v nemajetkovej ujme. Súd prvej inštancie vykonal v tomto smere dostatočné dokazovanie. Základ aj výšku nemajetkovej ujmy posúdil aj podľa názoru odvolacieho súdu správne, preto krajský súd aj v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Následne poukázal na to, že z odôvodnenia rozhodnutia ministerstva vnútra o rozklade vyplýva,

že škoda nevznikla a nedošlo k prepusteniu žalobcu zo služobného pomeru v dôsledku rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesenia obvinenia. Vzhľadom na to krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým uložil žalovanej z titulu majetkovej škody s príslušenstvom a nemajetkovej ujmy povinnosť zaplatiť žalobcovi odchodné vo výške 10 602,18 € a sumu 6 300 € ako rozdiel medzi služobným príjmom od prepustenia od 7. augusta 2009 do 9. septembra 2010 a výsluhovým dôchodkom zmenil a žalobu v tejto časti zamietol. Žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania vzhľadom na vyrovnaný úspech strán.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s tým, že je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/, resp. § 421 ods. 1 písm. c/ Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), t. j. z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v otázke, od ktorej podľa jeho názoru záviselo jeho rozhodnutie a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo ktorá bola riešená dovolacím súdom rozdielne. Za takúto otázku, vychádzajúc z obsahu podaného dovolania, považoval otázku porušenia právnej povinnosti z hľadiska posúdenia príčinnej súvislosti ako jednej zo zákonných požiadaviek vzniku zodpovednosti za škodu. Uviedol, že odvolací súd vychádzal z nesprávnej premisy, že v konaní o prepustení policajta zo služobného pomeru postačuje v samotnom personálnom konaní pre rozhodnutie nadriadeného orgánu stav dôkazov v tomto konaní nezávisle od výsledku trestného konania. Mal za to, že zmenený výrok odvolacieho súdu je v protiklade s právnym názorom súdu prvej inštancie o tom, že hlavnou príčinou, pre ktorú vznikla škoda je začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia, v dôsledku čoho došlo aj k prepusteniu zo služobného pomeru a vznikla mu teda škoda na odchodnom a rozdiel medzi služobným príjmom o d prepustenia a priznaným výsluhovým dôchodkom. Na základe uvedeného navrhol, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vo veci rozhodol sám.

5. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu toto žiadala odmietnuť, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 CSP) a zároveň oprávnenou osobou (§ 424 CSP), ktorá je zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým v zmysle § 419 CSP je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone, a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Podľa § 432 ods. 1 a 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

10. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať dovolaním, v ktorom sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, musí byť splnená nielen podmienka vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 CSP, ale musia byť splnené aj predpoklady prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 421 CSP.

11. Žalobca síce v dovolaní výslovne uviedol, že prípustnosť jeho dovolania vyplýva z § 421 ods. 1

písm. b/, resp. § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, z obsahu dovolania (§ 124 CSP) však vyplýva, že dovolanie odôvodňuje iba s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

12. V predmetnej veci dovolateľ, ako už bolo uvedené vyššie, odôvodnil dovolanie nesprávnym právnym posúdením veci v otázke porušenia právnej povinnosti z hľadiska posúdenia príčinnej súvislosti ako jednej zo zákonných požiadaviek vzniku zodpovednosti za škodu. Mal za to, že hlavnou príčinou, pre ktorú vznikla škoda je začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia, v dôsledku čoho došlo aj k prepusteniu zo služobného pomeru, a teda prepustenie zo služobného pomeru je v priamej príčinnej súvislosti so vznesením obvinenia. Prípustnosť dovolania bola podľa neho daná tým, že išlo o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

13. V súvislosti so správnou interpretáciou § 421 ods. 1 CSP dovolací súd uvádza, že v zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Rovnako pod pojem ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemožno zahrnúť rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (2 Cdo 56/2017, 6 Cdo 79/2017, 3 Cdo 165/2018, 4 Cdo 7/2018).

14. I keď v preskúmvanej veci dovolateľom namietaná právna otázka bola otázkou, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, nebol splnený ďalší predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, a to že ide o otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Vymedzená právna otázka bola totiž rozhodovacou praxou dovolacieho súdu vyriešená a preto sa predmetné dovolanie posudzovalo v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

15. Dovolateľ mal za to, že mu v konaní vznikol nárok na náhradu škody za odchodné a takisto nárok za rozdiel medzi služobným príjmom od prepustenia a priznaným výsluhovým dôchodkom, ktoré mu však v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom neboli priznané. Mal za to, že hlavnou príčinou, pre ktorú vznikla škoda je začatie trestného stíhania a vznesenie obvinenia, v dôsledku čoho došlo aj k prepusteniu zo služobného pomeru, a teda prepustenie zo služobného pomeru je v priamej príčinnej súvislosti so vznesením obvinenia. Dovolací súd v zmysle uvedenej námietky uvádza, že pri posúdení riešenia právnej otázky porušenia právnej povinnosti z hľadiska posúdenia príčinnej súvislosti ako jednej zo zákonných požiadaviek vzniku zodpovednosti za škodu nemožno opomenúť právne názory vyjadrené najvyšším súdom v rozhodnutiach sp. zn. 1 Sžo 113/2008, 1 Sžo 385/2009, 4 Sžo 10/2011 a 8 MCdo 9/2015, ktoré dospeli k záveru, že trestné konanie pred orgánmi činnými v trestnom konaní a konanie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru sú dve odlišné konania, zverené zákonmi odlišným orgánom, upravené odlišnými právnymi predpismi. Otázka trestnoprávnej zodpovednosti nie je zhodná so skutočnosťami, ktoré tvoria podklad pre prijaté personálne opatrenie -

prepustenie zo služobného pomeru. Správne orgány vo veciach služobného pomeru policajtov majú zákonom danú kompetenciu konať samostatne, nezávisle od výsledkov iného, napr. trestného konania. Ani samotný záver orgánov činných v trestnom konaní o vine, resp. nevine žalobcu zo spáchania trestného činu nemôže mať žiaden vplyv na závery orgánov v personálnom konaní. Prípadný oslobodzujúci rozsudok taktiež neznamená, že žalobca sa nedopustil porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pretože takéto porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti nemusí dosahovať intenzitu trestného činu.

16. Naostatok aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) v rozhodnutí zo 6. mája 2015 sp. zn. IV. ÚS 296/2014 uviedol, že v prípade prepustenia príslušníka Policajného zboru zo služobného pomeru ide o personálne opatrenie za porušenie pracovnej prísahy a služobnej povinnosti, ktoré nemožno stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou.

17. V zmysle vyššie uvedeného nárok správne odvolací súd neuznal z dôvodu, že náhrada škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., pozostávajúca z odchodného za výsluhu rokov od 1. decembra 1990 do 9. septembra 2010 do právoplatného rozhodnutia oslobodzujúceho rozsudku so započítaním dvojročnej základnej vojenskej služby, ktoré mu nebolo zaplatené a sumy 6 300 € ako zaplatenie rozdielu medzi služobným príjmom od prepustenia z policajného zboru od 7. augusta 2009 do právoplatnosti rozsudku sp. zn. 1T/115/2009 a priznaným výsluhovým dôchodkom o prepustení žalobcu zo služobného pomeru, nie je v príčinnej súvislosti s trestným stíhaním, ale v príčinnej súvislosti s personálnym rozkazom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Prepustenie príslušníka Policajného zboru zo služobného pomeru sa považuje za personálne opatrenie uložené z a porušenie pracovnej prísahy a služobnej povinnosti, ktoré nemožno stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou.

18. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu sa odvolací súd pri riešení predmetnej otázky neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej vo vyššie uvedených rozhodnutiach.

19. So zreteľom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania nevyplýva z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Vzhľadom na to neprípustné dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

20. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.